

Seat No. : _____

TI-107

B.A. Sem. I

May-2013

Indian Culture EC-I-103

(Cultural History of India : Ancient Period)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

૧. (અ) સંસ્કૃતિ અને સભ્યતા વચ્ચેનો તફાવત સમજાવો. ૭
- અથવા**
- પ્રાચીન ભારતના ઈતિહાસને જાણવાના પુરાવશેષીય સાધનોમાં સ્થાપત્ય અને શિલ્પનું મહત્વ સમજાવો.
- (બ) હડપ્પાકાલીન શિલ્પ વિશે વિગેત નોંધ લખો. ૭
- અથવા**
- ઉપનિષદના તત્ત્વજ્ઞાનની ચર્ચા કરો.
૨. (અ) ભારતીય સંસ્કૃતિ પર રામાયણની અસર વર્ણવો. ૭
- અથવા**
- ભારતીય સંસ્કૃતિમાં કલાના ક્ષેત્રે બૌદ્ધ ધર્મનું પ્રદાન વર્ણવો.
- (બ) મહાજનપદો - અવંતી, મલ્લ અને કોશલનું વર્ણન કરો. ૭
- અથવા**
- મગધના ઉદય વિશે નોંધ લખો.
૩. નીચેની ટૂંકનોંધ લખો. ૧૬
- (અ) ભારતીય સંસ્કૃતિમાં આધ્યાત્મિકતા
- અથવા**
- ભારતીય સંસ્કૃતિમાં સહિષ્ણુતા
- (બ) ઋગ્વેદ, યજુર્વેદ
- અથવા**
- હડપ્પીય સંસ્કૃતિનું નગર આયોજન
- (ક) મહાભારતનો સંદેશ
- અથવા**
- સાહિત્યના ક્ષેત્રે જૈનધર્મનું પ્રદાન
- (ડ) સિકંદરની ચઢાઈની ભારત પર રાજકીય અસરો
- અથવા**
- રાજા બિંબિસાર

૪. નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક અથવા બે લીટીમાં આપો :

૧૨

- (૧) ભારતીય સંસ્કૃતિના મુખ્ય લક્ષણો જણાવો.
- (૨) 'વેદ' શબ્દનો અર્થ સમજાવો.
- (૩) હડપ્પીય સંસ્કૃતિના કેન્દ્રોના નામ જણાવો.
- (૪) નંદવંશનો સ્થાપક કોણ હતો ?
- (૫) 'સ્તૂપ' એટલે શું ?
- (૬) 'ઈન્ડિકા' ગ્રંથના લેખક કોણ છે ?

૫. (અ) નીચેની ખાલી જગ્યા પૂરો :

૭

- (૧) ઈતિહાસ એ _____ અને _____ વચ્ચેનો વણથંભ્યો સંવાદ છે.
- (૨) મહારાષ્ટ્રની _____ ગુફામાંથી ચિત્રો પ્રાપ્ત થયા છે.
- (૩) અર્થશાસ્ત્રના રચયિતા _____ છે.
- (૪) મહાવીર સ્વામીએ _____ ભાષામાં ઉપદેશ આપ્યો હતો.
- (૫) સંગીતનો વેદ _____ છે.
- (૬) મોહેંજોદડો અને હડપ્પા હાલમાં _____ દેશમાં આવેલા છે.
- (૭) બૌદ્ધ ધર્મના ગ્રંથો _____ તરીકે ઓળખાય છે.

(બ) નીચેના વાક્યો ખરા છે કે ખોટા જણાવો :

૭

- (૧) ભારતનો દસ્તાવેજી ઈતિહાસ હડપ્પા કાલથી શરૂ થાય છે.
- (૨) ભારતીય સંસ્કૃતિ વિવિધતામાં એકતા ધરાવે છે.
- (૩) વિશ્વનો સૌથી મોટો કાવ્યગ્રંથ મહાભારત છે.
- (૪) વત્સ ગણરાજ્યનો રાજા ઉદયન હતો.
- (૫) ઉપનિષદો વેદાંત તરીકે ઓળખાય છે.
- (૬) અથર્વવેદ પાછળથી ઉમેરાયેલો વેદ નથી.
- (૭) 'કાદંબરી'ના રચયિતા કવિ કાલિદાસ છે.

Seat No. : _____

TI-107

B.A. Sem. I

May-2013

Indian Culture EC-I-103

(Cultural History of India : Ancient Period)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (A) Explain the difference between Culture and Civilization. 7

OR

Explain the importance of architectural and sculpture as the sources of the history of ancient India.

- (B) Write a note in detail about sculptures of Harappan period. 7

OR

Discuss about the philosophy of Upanishada.

2. (A) Describe the effects of Ramayan on Indian culture. 7

OR

Narrate the contribution of Buddhism in the field of art in Indian culture.

- (B) Describe the Mahajanapadas – Avanti, Malla, and Koshal. 7

OR

Write a note on the rise of Magadha.

3. Write short notes : 16

- (a) Spirituality in Indian culture

OR

Tolerance in Indian culture

- (b) Rigveda, Yajurveda

OR

Town planning of Harappan civilization

(c) Message of Mahabharat

OR

Contribution of Jainism in the field of Literature.

(d) Political influence of invasion of Great Alexander on India.

OR

King Bimbisar

4. Answer the following questions into **one** or **two** sentences : **12**

- (1) Mention the main salient features of Indian culture.
- (2) Explain the meaning of word of 'Veda'.
- (3) State the names of the centres of the Harappan civilization.
- (4) Who was the founder of Nand dynasty ?
- (5) What is 'Stupa' ?
- (6) Who is the author of 'Indica' ?

5. (A) Fill in the blanks : **7**

- (1) History is an unending dialogue between the _____ and the _____.
- (2) The paintings found in the caves of _____ of Maharashtra.
- (3) The author of 'Arthshastra' is _____.
- (4) Mahavir swami preached in _____ language.
- (5) _____ is the veda of music.
- (6) Mohe-jo-daro and Harappa are today situated _____ country.
- (7) The scriptures of Buddhism are known as _____.

(B) Determine the following statements whether they are **true** or **false** : **7**

- (1) The documentary history of India begins with the Harappan period.
- (2) Unity in Diversity is the main feature of Indian Culture.
- (3) The world's largest epic is Mahabharat.
- (4) King Udyan was the King of Vatsa.
- (5) Upanishad is known as 'Vedanta'.
- (6) Atharva Veda was not added later on.
- (7) The author of Kadambari is Kavi Kalidas.